

УДК 747:022-053.5

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

БУЛГАКОВА Тетяна, ГАВРИЛЬЄВА Тетяна
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
bulgakova358@ukr.net

Проаналізовано вітчизняний та зарубіжний досвід формування інтер'єру сучасної поліфункціональної бібліотеки. Виявлені новітні тенденції в дизайні внутрішнього простору бібліотеки для дітей, доведена необхідність розвитку таких закладів з використанням сучасних підходів до проєктування інтер'єру.

Ключові слова: бібліотека для дітей, інтерактивний простір, дизайн, проєктування, диджиталізація, сучасні технології.

ВСТУП

З давніх часів бібліотеки слугують джерелом накопичення знань, інтелектуального розвитку, виконують функцію формування когнітивних якостей особистості, є джерелом збереження культурного та освітнього спадку [1]. Сучасний розвиток людства та технологій змінили трактування бібліотеки в рамках класичної типології. Чітко визначилася потреба в появі дитячих бібліотек, які повинні розвивати дитину та інтегрувати її свідомість у сучасний світ. Таким чином змінилися і вимоги до формування внутрішнього середовища таких закладів, що потребують нових підходів та прийомів формування простору, використання сучасних матеріалів і технологічних засобів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Мета роботи полягає у виявленні сучасних тенденцій та підходів в проєктуванні інтер'єру бібліотеки для дітей. Сучасна дитина повинна бути всебічно розвинена та мати гнучкий розум для сприйняття й аналізу великої кількості інформації, саме тому поняття бібліотеки для дітей потребує якісного перетворення у функціональну та багатозадачну одиницю. Дизайн як сучасний потужний естетичний та соціальний інструмент [2] розкриває потенціал бібліотеки, використовуючи комплексний підхід до формування простору, який зацікавлює дітей, привертає увагу, розвиває, навчає та розширює кругозір.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Сучасний світ все більше й більше піддається впливу диджиталізації. Це призводить до витіснення паперових ресурсів з нашого життя. Проте це не означає, що такі види освітньо-інформативного характеру як бібліотеки повинні зникати чи витіснятися. Помітними є зміни у ролі бібліотеки: до

сьогодні бібліотека надавала користувачам те, що їм потрібно, зараз метою бібліотеки є змусити читача знайти те, на що він і не очікував [3].

Інноваційним методом перетворення бібліотеки в сучасний заклад є її реформування в інтерактивний простір, де здійснюється не лише популяризація паперових та електронних ресурсів, а який також є місцем творчості та самовираження. Для дітей це не тільки можливість користуватися різноманітною літературою, а й досліджувати її зі своїми однолітками, пізнавати речі за допомогою ігор, займатися самостійними вивченням навколишнього світу. На базі сучасних бібліотек можливі також проведення різних мастер-класів, організація гуртків для дітей різних вікових груп. Для вирішення цих аспектів у реалізації майбутньої модернізації бібліотеки досить влучно є застосування сучасних технологій в дизайні інтер'єру. Так, в дизайн приміщення доцільним є інтегрувати різноманітні інтерактивні дошки, технології доповненої реальності, сучасну комп'ютерну техніку, яка буде естетично вписуватися і загальну композицію. Використання сучасних технологій розширює ряд функцій бібліотеки, що уможливорює проведення різних презентацій та організацію дозвілля. Якщо раніше модель спілкування в бібліотеці ставилася прямим процесом «запитання/відповідь» – «взяти/видати», то на сьогоднішній день в бібліотеці відбуваються динамічні й відкриті процеси. Наприклад, зараз при проектуванні слід враховувати соціальні аспекти та інфраструктуру [4]. Провівши аналіз розташування сучасних бібліотек можна зазначити, що вони розташовуються в місцях перетину великих соціальних груп: освітні центри, торгово-розважальні центри, при закладах освіти (як державні так і приватні).

У сучасному розумінні в інтер'єрі бібліотек слід використовувати розподілення його на функціональні зони, які забезпечують комфортний фізичний рух дітей та соціальну транзакцію у просторі, на який безпосередньо впливають просторові властивості середовища [5]. У такому випадку слід застосовувати метод розподілення на зони «шуму» та «тиші». Звісно, зони в будь-якому інтер'єрі повинні взаємодіяти між собою, але, якщо це простір, який поєднує в собі процес концентрації та активної діяльності, то слід використовувати технології модульних перегородок та меблів, що трансформують простір та забезпечують певну тимчасову приватність. У розподіленні функціональних зон також беруть участь графічні матеріали та візуальні посили, які дизайнер може використовувати на стінах та підлозі у вигляді інформаційних розписів чи кольорових плям, які мають різне смислове навантаження. Наприклад, більш яскраво забарвлені зони (теплі відтінки в поєднанні з їх компліментарними відповідниками) стимулюють активну діяльність, підігрівають інтерес та сприяють генерації ідей. Для зон відпочинку та «занурення в себе» з книгою в руках слід використовувати кольори спокою (холодні в поєднанні з теплими пастельними).

Ознайомлюючись з досвідом проектування дитячих бібліотек, не можна не звернути увагу на проект бібліотеки «Культурний двір» в Хельсінках, Фінляндія, де передбачене дозвілля для найменших. Діти віком від 0–6 років відвідують її з батьками у вихідні. Разом з батьками вони відпочивають,

читають вголос чи переглядають книги з ілюстраціями, грають в ігри, слухають музику. Для них також наявні різноманітні ігри по типу «KidSmart» і «Lego».

Ще одним прикладом нестандартної бібліотеки є проєкт інтерактивної зони «Балаган» в Миській бібліотеці Мальме. Дітей було безпосередньо залучено до проєкту бібліотеки, що є досить дієвим методом аби зрозуміти їх потреби. Діти від 7–12 років сприймають бібліотеку як елемент самостійності без батьків. На вході потрібно зняти взуття. Загалом це єдине правило для цієї бібліотеки, адже в іншому вона ніяким чином не обмежує права дітей. Коли в бібліотеці стає шумно тут можна знайти свій затишний закуток, які передбачені дизайнерами заздалегідь.

Цифрове покоління – це молоді люди, які виростили, маючи вільний доступ до цифрових соціальних медіа та інформації в електронному вигляді. Для них важливий зміст, а не технологія, і процес навчання заснований на методи проб і помилок. Тим не менше, немає гарантії того, що у них є всі навички, необхідні для користування інтернетом і сервісами електронної бібліотеки. Бібліотека може допомогти в підвищенні рівня медіа грамотності молоді, надаючи доступ до сучасних цифрових технологій і медіа. Від дизайну сучасної бібліотеки молодь чекає «затишку», тобто їм потрібен простір для відпочинку, кабінети для навчання з комп'ютерами і столи для колективної роботи. У бібліотеці має бути місце для спільної творчості [4].

Важливим є також підбір оздоблювальних матеріалів та меблів, бо саме ці елементи впливають на розвиток тактильності у дітей саме раннього та дошкільного віку. Для них необхідним є забезпечення інтер'єру різноманітними панелями модульних ігор будь то чи складання войлочних мозаїк чи магнітні дошки з об'ємними фігурками представниками фауни. Слід звернути увагу на меблі, а саме модульні дивани чи подушки, які можуть з легкістю переміщуватися у просторі без особливих фізичних навантажень. Такі меблі розвивають креатив та змушують дітей рухатися. Невеликі стелажі для книг можуть теж мати модульну структуру, наприклад на колесах, що навіть стимулює дітей до створення власних міні бібліотек. Таким чином грамотне оформлення інтер'єру дитячої бібліотеки впливає на формування позитивних якостей у дитини.

ВИСНОВКИ

В роботі виявлені сучасні тенденції та підходи у формуванні функціонально-планувальної структури, підборі оздоблювальних матеріалів та меблів внутрішнього простору бібліотеки для дітей. Сучасним дітям потрібен простір, який об'єднує в собі навчання та активну соціальну взаємодію з однолітками. Беззаперечно, використання новітніх підходів та сучасних технологій в дизайні інтер'єру є ключовим фактором у формуванні розвиваючого простору для дітей, який зацікавить їх та змусить відвідати бібліотеку знову.

ЛІТЕРАТУРА

1. Будівлі бібліотек: будівництво, проектування, дизайн: бібліогр. письм. довідка (кн., брош., ст. з період. вид. та зб. за 1910 – серп. 2012 рр.). / Держ. наук. архітектур.-буд. б-ка ім. В. Г. Заболотного; уклад. Д. О. Мироненко. К., 2012. 31 с.
2. Дизайн внутрішнього простору бібліотек: дайджест. Белгор. гос. універс. науч. б-ка. Белгород: ІЦ БГУНБ, 2018. 48 с.
3. Чотири простори бібліотеки: модель діяльності: практичний посібник. О. Бояринова, О. Бруй, Л. Лугова, Я. Сошинська, І. Шевченко. Київ: ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2020. 104 с.
4. Дубинина О. А. Здание библиотеки – интеллектуальный потенциал, интеллектуальная архитектура. Архитектон: известия вузов. URL: http://archvuz.ru/2010_22/31.
5. Architecture for Children: Understanding Children Perception towards Built Environment Ismail Said (PhD) Associate Professor Department of Landscape Architecture Faculty of Built Environment, Universiti Teknologi Malaysia. URL: b-ismail@utm.my (дата звернення: 14.03.2021).

BULGAKOVA T., HAVRYLIEVA T.

MODERN TENDENCY OF KID'S LIBRARY INTERIOR DESIGN

Domestic and foreign experience of interior design of a modern multifunctional library is analyzed. The latest trends in the design of the interior of a multifunctional library for children have been identified, and the need to develop such institutions using modern approaches to interior design has been proven.

Key words: library for children, interactive space, design, designing, digitalization, modern technologies.